

hrvatski večini v deželi njene pravice in v nekaterih letih je izginil italijanizem, in sedaj ne bo nikdar več nobenega Garibaldija, ki bi hotel vzbuniti »italijansko« Dalmacijo.

Mnogo se piše in govori o važnih za-
dačah, ki čakajo našo državo na Balkanu,
in trudimo se, da bi si pridobili naklonjenost
ondotnih slovanskih narodov. Brezdvomno
pa je kratkovidno, pri balkanskih narodih
iskati prijateljstva, doma pa lastne Jugo-
slovane zatirati. Vsled teh razmer smo pri-
siljeni, da zahtevamo obrambe proti našemu
uradništvu med cesarjevimi svetovalci, kakor
jih imajo Poljaki in Čehi v svojih ministrih.
Za nas govorijo isti razlogi.

Nova vlada imenuje kot svojo naj-
večje naloge, da razvozlja narodno vprašanje.
Našla je, kakor si domišljuje, za to že tudi
pravo sredstvo: posvetovanje zaupnih mož,
izbranih iz nasprotnih si strank. Ali se ji bo
sprava posrečila, ne vem. Pa to se zdi nam
Jugoslovanom čudno, da hoče samo v dveh
deželah spraviti narodnosti, in sicer v deželah,
v katerih imajo Nemci manjšino, a o deželah,
v katerih so Slovani v manjšini, pa molči.
(Tako je!) Celu Šlezijo so izključili. To se
nam zdi tem bolj čudno, ker je znano dejstvo,
da se slovanske manjšine v Šleziji, posebno
pa na Koroškem in Štajerskem gospodar-
stveno, prosvetno in narodno vse drugače
zatirajo, kakor pa nemške manjšine na Češkem
in Moravskem.

Na Moravskem ima celo manjšina nem-
skih prebivalcev večino poslancev v deželnem
zboru, odločuje torej o deželnih financah, o
deželni upravi in vodi vse šolstvo. Tudi na
Češkem so imeli Nemci dolgo vrsto let ve-
čino v deželnem zboru in takrat gotovo niso
zamudili, da poskrbijo tudi za se. Pozneje so
prišli Čehi do večine in so praško vseučilišče
popolnoma prepustili Nemcem. Privolili so,
da se razdeli deželni gospodarski svet, de-
želni šolski svet, in lahko rečemo, da ima
nemška manjšina na Češkem glede šolskih
reči v resnici lastno narodno samoupravo.
Sedaj pa še češki Nemci zahtevajo celo
razdeljenje okrajev po narodnostih, pravo-
močne določbe o šolah za narodne manj-
šine in narodne poslanske skupine s pravico
ugovarjanja.

Gospoda moja! Tako ugodne so razmere
nemških manjšin na Češkem in Moravskem,
a razmere slovanskih manjšin, posebno slo-
venskih manjšin na Koroškem in Štajerskem,
so neizrečno žalostne in neugodne. Na Ko-
roškem in Štajerskem živi čez 1/2 milijona
avstrijskih državljanov slovenske narodnosti.
Državna bremena nosijo kakor njih nemški

sodržavljeni, a vendar se jim odrekajo vsa
prosvetna sredstva, ki so potrebna in pri-
merna, da si Slovenci ohranijo z Nemci
enako plačilno moč.

Slov. manjšina na Kranjskem v vseh potreb-
nih in pravičnih rečeh ugodi 4 nemškim od-
stotkom, a nemška večina na Koroškem in
Štajerskem nam odreka vsako zahtevo, celo
potrebno število ljudskih šol v materinščini.
(Posl. baron Hakelberg: Ljudje se vendar
hočejo nemški učiti!) Kaj se! Čez 30 let
so se borili za eno edino slovensko šolo,
s tem so vendar dovolj pokazali, kaj hočejo.

Zdaj že leta in leta ležita pri minister-
stvu rekurza dveh šolskih občin, a ne re-
šita se, ker je s tem Slovincem zaprta pot
do upravnega sodišča. Nemški šulferajn sme
brez ovire ustanavljati celo šumo ljudskih
šol na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem
in pravica javnosti se tem šolam ponuja,
slovenski zasebni šoli v Velikovecu pa se je
odreka pravica javnosti. Resnica je potem-
takem, gospoda moja, da so razmere sloven-
skih manjšin na Koroškem in Štajerskem
skrajno žalostne in neugodne.

(Konec prih.)

Politični ogled.

Papež Leon XIII. je obhajal pretekli
petek devetdesetletnico svojega življenja. Z
odkritosrčno ljubeznijo se ozira ob tej priliki
vse katoliško krščanstvo na osivelega vladarja
cerkve, ki kljubu svoji starosti in nemirnim
časom z močno roko vodi težavne vladarske
posle. Vse se mu klanja ob tej priliki od
vladarja do najubornejšega delavca, od naj-
večje države do najbolj neznanega društva.
Tudi sovražniki katoliške cerkve in papeštva
mu ne morejo odrekati spoštovanja in obču-
dovanja. Ves katoliški svet pa se združuje
v prisrčni želji: Bog se nam dolgo ohrani
našega papeža Leona XIII.

Volilna preosnova za mesto Dunaj,
kakor jo je pred kratkim vsprejel nižje-
avstrijski deželni zbor, preti postati nevarna
sedanjemu Körberjevemu ministerstvu. Nem-
ški liberalci so sklenili, stopiti v najstrožjo
opozicijo, ako dobi preosnova cesarsko po-
trjenje, a isti sklep so storili tudi krščanski
socialci, ako preosnova ne zadobi najvišjega
potrjenja.

Nemška prenapetost. Zadnje nedeljo
so imeli Šenererijanci v Gradu strankarski
shod pri zaprtih vratih. Govoril je tudi sam
Šenerer. Gromel je proti drugim nemškim
strankam, ki so toli pametne, da nočejo

hoditi za njim, in proti Slovanom, katere
je imenoval uši. Mi želimo, da bi bile te
slovanske uši prav žive ter delale mnogo
preglavice nemškemu levu. O Nemcih je prav-
vil, da so oni več nego Slovani, »kajti Nemci
niso ljudje, ampak Germani«. (!) Seveda je
sedaj vprašanje, ali so Germani kaj višjega
kot ljudje, ali pa so kaj nižjega. Ako smemo
po Šenererju soditi, potem Germani niso nič
višjega.

Prusi se kažejo vedno bolj nestrpne
do Slovanov. Nemški vojni minister je izdal
ukaz, da se častniki ne smejo ženiti s polj-
skimi katoličankami. Ta ukaz pa ni samo
zadel Poljakov, ampak vse nemške katolike,
in mnogo katoliških poslancev sedaj ne bo
glasovalo za pomnoženje mornarice kakor
želi cesar.

Vojska v Južni Afriki. Odkar se je
general Cronje udal Angležem, ne prihajajo
več nobena poročila iz južnoafriškega bo-
jišča. Obe vojski, angleška in burska, se pri-
pravljata na nove boje. Buri izjavljajo, da bi
sedaj sklenili mir, toda Angleži jim morajo
pripoznati neodvisnost. Predsednik severno-
ameriških dežel je neki voljan, posredovati
pri sklepanju miru.

Dopisi.

Iz Maribora. Poročilo ravnateljstva po-
sojilnice k letnemu računu 1899. Pri XVIII.
občnem zboru dne 25. svečana 1900. V letu
1899 pristopilo je posojilnici 190 izstopilo pa
118 družstvenikov. Vsled tega naraslo je šte-
vilo družstvenikov na 2667, kateri imajo 134
glavnih deležev v znesku 13900 gl. in 4142
upravnih deležev v znesku 41420 gl. skupaj
55320 gl. Prošenj za posojila vložilo se je
med letom 705 in 445 prošnjam se je ugo-
dilo. Skupaj izposodilo se je leta 1899
332975 gl. 91 kr. in vrnilo na posojila
245812 gl. 37 kr. Stanje posojil se je toraj
zvišalo za 87163 gl. 54 kr. in znaša koncem
leta 1899 791574 gl. 96 kr. Izmed vseh
posojil jih je 2051 v znesku 414758 gl. 54 kr.
na osebni kredit pod poroštvom, ki so se
obrestovala po 6% na leto. Posojil na osebni
kredit, katera pa so se zaradi varnosti po-
rokov tudi še pri posestvih dolžnikov, vendar
pa ne pod strogo pupilarno varnostjo vknji-
žila, bilo je 231 v skupnem znesku 146511 gl.
62 kr. Ta posojila obrestovala so se z 5 1/2%
na leto. Hipotekarnih in drugih posojil proti
zastavi in 5% obrestim in posojil drugim
denarstvenim zavodom, šolskim svetom in
občinam, katere so se tudi obrestovale po
5% bilo je 230 v skupnem znesku 230.304 gl.

z zlatom pretkano in okoli ledij svitel pas
z dragimi kamni. Drugi imel je črno obleko
in rudeč pas, a tretji imel je modro srajco
in okoli telesa usnjat pas in v močni roki
veliko sekuro.

«Kaj delaš tukaj,» vprašajo ga na enkrat
vsi trije.

«Umiram,» odgovori jim mladenič, »usmi-
lite se me.»

«Kaj želiš?»

«Da kmalu izidem iz tega gozda.»

«Izberi si enega izmed nas, kateri te
naj vodi.»

Mladeniču je najbolj dopadel oni v zlati
obleki in z dragocenimi kamni, zato hitro
reče:

«Tebe si izberem!»

Mož v zlati obleki se je smejal, dal roko
mladeniču, in odšel z njim. Tihó sledi mla-
denič svojemu vodju. Hitro sta prehodila pot.
In akoravno je že prešlo nekaj ur, vendar
sta še bila vedno v gozdu.

«Truden sem,» reče mladenič in postane,
«ne morem dalje.»

«Pot je dolga in noge so ti slabe; jaz
te torej ne morem od tod izpeljati, a v ne-
katerih trenutkih bode to mimo šel popotnik,
vzemi ta meč in si prisvoji z njim njegovega
konja, in ta te popelja dalje.»

«Joj meni!» zakriči mladenič in raz-
prostire obe roki: «Kdo si ti, da mi to sve-
tuješ, povej?»

«Jaz sem zločinstvo!»

«Beži od mene,» zaupije mladenič, in
se vrže na zemljo.

Slišal še je le samo hudičev smeh in
bil je spet sam.

Ko na novo odpre svoje oči, stala sta
pred njim dva moža.

«Kaj delaš tukaj?» vprašala sta ga.

«Umiram, usmilita se,» odgovori.

«Kaj želiš?»

«Da prej ko mogoče pridem iz te šume.»

«Izberi si enega od naju, kateri te naj
vodi od tod.»

Mladenič pogleda oba ter reče onemu,
imevšemu črno obleko in rudeči pas:

«Tebe izvolim.»

Brez vsake besede poda mu ptujec roko
ter ga odvede s seboj. — Po dolgem poto-
vanju prideta do roba nekega propada, iz
katerega se je slišalo kričanje in javkanje.

«Ne morem dalje,» vzdihne mladenič.

«Zato sem te tudi semkaj privedel,» reče
črna postava; «le po tem potu moreš priti
iz gozda. V tem propadu je smrt in le ona
te more rešiti muk.»

«Joj meni!» zaupije mladenič. «Kdo si
ti, da mi to svetuješ?»

«Jaz sem obupanje.»

«Proč od mene!» reče mladenič in pade
na zemljo.

Ko odpre spet svoje oči, stal je pred
njim oni mož v modri srajci s sekuro v roki
in reče mladeniču:

«Pojdi z menoj, mladenič! Istina, tvoj
pot je dolg in poln trpljenja, pa kdor trpi,
pomaga mu Bog.»

Mladenič mu da roko in ptujec gre z
njim. S sekuro je podiral drevesa ter delal
prelaze skozi gosto grmovje.

«Vzemi na ramo enega od teh storov,»
zapove ptujec.»

Mladenič uboga, akoravno je bil truden
in lačen. Toda čim dalje sta šla, vedno svet-
lejši je postajal gozd. Mladenič je postal
vsled tega tudi vedno veselejši in breme se
mu je vedno laže zdelo, ker ga je upanje
nosilo na krilih. Nazadnje prideta na kraj
gozda. Pred njima se je razprostirala v sijaju
jutranjega solnca prostrana, zelena ravnica.

«Zdaj sva zunaj,» reče ptujec. Šuma
ali gozd, skozi katerega si šel, to je gozd
revščine. Ne pozabi tega nikdar. Iz zdaj vrži
breme od sebe.»

Mladenič vrže stor z ramen ter vpraša:

«Kdo si ti, ki si me tako lepo vodil?»

«Jaz sem delavnost!» reče ptujec in
izgine.